

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 6. An & quando interrogari debeat absolvendus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

terpreterem dictum itidem est *sup. l. 1. p. 3. n. 77.* Et hæc de præsentia ad Confessionem necessaria. Nunc de eadem pro Absolutione.

§. V.

De præsentia quoad absolutionem.

100. II. Ut pœnitens juxta Decretum Clementis VIII. *sup. n. 93.* validè à peccatis absolvatur, debet esse præsens; sufficit tamen, si sit saltem moraliter præsens. Cùm autem Sacramentum Pœnitentiæ institutum sit ad Formam Judicii, debet moralis hæc præsentia æstimari juxta eam, quæ Reus, personaliter stans in Judicio, debet esse præsens Judici, quando fertur sententia. Censetur ergo aliquis in ordine ad Sacramentalem absolutionem peccatorum adhuc esse moraliter præsens, si distat à Confessario, sed non longius, quàm ut adhuc possint, per se loquendo, se mutuò audire, si eâ voce uterentur, quâ homines in communi colloquio ordinariè uti solent. Tamb. *lib. 5. de pœnit. cap. 2. n. 11.* qui propterea *ibid. n. 13.* rectè ait, lethaliter vulneratum in platea ad ædes posse validè & licitè à Confessario per fenestras absolvi, si fenestræ non longius, quàm dictum est, distent, & periculum in morasit. Eodem ergo modo Confessarius ex platea potest intus jacentem in infimo conclavi moribundum, vel intus ad clausam domûs januam stantem pestiferum absolvere. Unde etiam necesse non est pœnitentem ad confessionale revocare, si ante absolutionem inde abiit, sed nondum longius, quàm dictum est; etiam si fortè propter aliquod obstaculum non ampliùs videri possit. Juxta Mollesium

censetur absolvendus etiam adhuc esse moraliter præsens; si distet viginti passibus; & juxta Bonac. *Disp. 5. q. 7. p. 6. n. 2.* si nondum recessit è conspectu Confessarii; vel si quidem non ampliùs videretur, tamen adhuc de præsentia ipsius non dubitatur. Quod si ergo aliquando pœnitens ultra terminum, quem cum Tamb. posuimus, recessit, & non potest sine notabili incommodo revocari, tunc confessarius posset istorum DD. sententias sequi, & saltem sub conditione illum absolvere. Neque tamen necesse est tunc, ut *quanta potest vocis contentione* pronuntiet formam absolutionis, sicut vult Tamb. *cit. n. 13.* cùm nullo modo requiratur, ut pœnitens eam audiat. Ille verò omninò invalidè ageret, qui extra domum in platea stans absolveret in superiore aliquo domus cubiculo jacentem, quem antè oblitus erat absolvere. Nam hic absolvendus ei nec physicè, nec moraliter est præsens. Absens ergo, etsi possit aliquando confiteri, ut dictum *sup. n. 95.* nunquam tamen potest validè absolvi. Quæ disparitas ultimè desumitur ex voluntate Christi ita instituentis, indicatâ per ipsa verba Formæ, & communem sensum Ecclesiæ.

§. VI.

An & quando interrogari debeat absolvendus?

101. III. Absolvendus, ut ei Sacramentum Pœnitentiæ validè possit administrari, debet confiteri integrè integritate non tantùm formali, sed etiam, quantum potest, materiali; de quo *sup. lib. 1. p. 3. à n. 55.* Hæc ergo ne deficiat, de-

bet præcipuè quidem pœnitens, sed tamen simul etiam Confessarius ex suo Officio curare. Nam Confessarii est, more periti Medici diligenter inquirere & peccatoris circumstantias, & peccati, *cap. Omnis utriusque. 12. de pœnit. & remiss.* & instar Judicis causam ita examinare, ut quantum pro fori sui conditione satis est, explicetur; cùmque non tantùm pœnitentis bonum promovere, sed etiam Jus offensis DEI fideliter tueri debeat, officii ipsius est, ut, quoad fieri potest, à Reo omnis mortalis offensa DEI in judicium adducatur. Et si ergo Medina, Henriq. & Sà antiqua apud Tan. *tom. 4. Disp. 6. q. 7. n. 95.* asserant, Confessarium non teneri quidquam ampliùs interrogare, si pœnitens debitam in seipso examinando diligentiam adhibuit: nihilominus I. juxta S. Thom. & alios DD. communiter apud Tan. *l.c.* Dicast. *Disp. 10. n. 488.* & Bonac. *de pœnit. Disp. 5. q. 5. sect. 2. p. 2. §. 1. n. 7.* tenetur confessarius etiam talem pœnitentem adhuc (*per se & regulariter loquendo*) interrogare, si judicet, ab eo determinatum aliquod peccatum, speciem, numerum, vel circumstantiam necessariò confitendam ex errore, oblivione &c. etiam inculpabiliter omitti: & si non interroget, docet Cajetan. Angles, & Lopez, eum peccare mortaliter, quibus consentit Laym. *l. 5. tr. 6. cap. 13. n. 10. v. Dico III.* Ratio patet ex dictis, quia Confessarius tanquam Judex debet causam, de qua judicet; & tanquam Medicus debet morbum ægri, quem curet, cùm non satis liquet, ex suo officio investigare. Palao *de pœnit. Disp. un. p. 19. §. 2. n. 3.* ubi ait, hoc sibi esse certum. Quod si tamen

Confessarius prudenter judicet, pœnitentem per se satis scire requisita ad substantiam Confessionis, suisque ab ipso diligentiam moraliter sufficientem adhibitam, tunc non tenetur eum, nisi de illo, quod certò scit omitti, interrogare. Dicast. *l.c. n. 493.* uti nec alios, si censentur debite se examinasse, & adhuc vel videantur vel sciantur, non tamen determinatè & in specie, sed tantùm indeterminatè & in genere aliquid necessarium sine sua culpa omittere. Tan. *l.c. n. 98.* qui putat hac ratione posse contrariam sententiam cum nostra conciliari. In quem sensum rectissime cum Soto *Dist. 18. q. 2. art. 4.* dicitur: pœnitentis est confiteri, & ad hoc se debite examinare; Confessarii autem absolute non est examinare pœnitentem, nisi in defectum pœnitentis; quem, si velit, absolvere, tenetur supplere. Videatur Laym. *l.c. à n. 7.*

102. Multò magis autem, *per se & regulariter loquendo*, tenetur Confessarius interrogare II. si pœnitens, licet præmissò debito examine & inculpabiliter, omittat mortale, ad quod habet adhuc vigentem affectum; quia debet eum hoc modo nondum ritè dispositum melius ad absolutionem disponere. III. si omittat mortale, quod cedit in grave damnum & præjudicium tertii: quia Confessarius id ex charitate, vel etiam ex Justitia tenetur impedire; & maxime IV. si pœnitens videatur malitiosè & cum gravi sua culpa aliquid necessariò confitendum omittere; quia per hoc efficitur confessio sacrilega, & confessarius, si re dissimulata absolveret, cooperaretur sacrilegio; V. si pœnitens seipsum non eaque moraliter poruit & debuit, diligentia

tiā examinavit. Et si enim alicui ob gravem & valde culpabilem hac in re negligentiam non immeritò negari possit absolutio, eique imperari, ut melius se examine; potest tamen etiam Confessarius defectum istum pœnitentis ipse suo examine in ipsa actuali confessione adhuc supplere, si velit. Bonac. de pœnit. Disp. 5. q. 5. sect. 2. §. 1. n. 6. Palao de pœnit. Disp. un. p. 19. §. 2. n. 1. Dicast. cit. disp. 10. n. 490. cum seq. VI. si pœnitentes sint inepti ad se ipsos sufficienter examinandos, ut ferè sunt rustici, alique rudes, tunc juxta Dicast. l. c. n. 498. melius est, ut ipse Confessarius eos in confessione breviter interrogando examine: imò, si velit absolvere, tenetur etiam examinare, quantum vacat. Bonac. l. c. n. 7. Laym. l. 5. tr. 6. cap. 13. n. 10. v. Dico II. Idem fore est VII. de iis, qui sua peccata non possunt sufficienter manifestare, ut sunt muti, & alii, qui non possunt satis intelligibiliter loqui. Nam si isti extracatum necessitatis confiteri velint, & Confessarius aliquo modo eorum statum, conditionem, & mores habeat perspectos, melius est, ut ipse eos examine, quia illi ad interrogationes annuendo vel renuendo possunt facilius aliquid significare, & Confessarius potest plus inde intelligere, quàm ex aliis signis & gestibus ultrò exhibitis. Novi sacerdotem Religiosum apoplexiâ tactum, qui postea diu supervixit, satis sui compos, sed linguæ ita corruptæ, ut verba prolata ferè temper aliud, quàm quod ipse voluit, significaverint. Unde cum non facile potuerit se verbis explicare, Confessarius solius fuit interrogando examinare, & post-

quam ex annutu vel renutu accepit sufficientem materiam, absolvere.

Dixi autem in hoc & *preced. num.* quòd confessarius per se & regulariter loquendo teneatur interrogare; quia subinde Confessarius, cum commodè non possit interrogare, potest pœnitentem in bona sua fide relinquere; subinde autem etiam debet, si nimirum interrogatio cederet in grave damnum ipsius pœnitentis, vel alterius tertii, de quo plura infra. Porro quandonam pœnitens censeatur in se ipso examinando diligentiam moraliter sufficientem adhibuisse, est dictum *sup. lib. 1. p. 1. à n. 11.* Quomodo autem Confessarius debeat pœnitentem examinare, dictum est *hoc lib. à n. 20.*

§. VII.

De consistente peccatum tantum in genere.

103. Superest tamen adhuc duplex Quæstio hîc discutienda.

Prior est ista: *An extracatum necessitatis possit aliquando tanquam integrè confessus absolvi validè, qui se tantum accusat de aliquo peccato in genere, nulla specie expressâ?* Et in primis de mortali loquendo, qui sic se commisisse aliquod mortale, sed proliis immemor est speciei, tenetur illud in genere confiteri, dicendo: v.g. *semel commisi peccatum mortale, sed non amplius possum scire quale* Laym. l. 5. tr. 6. cap. 8. n. 7. Dian. p. 3. tr. 4. Res. 66. quia quodvis mortale debemus eo modo subicere clavibus, quo modo conticiumus, & possumus, ergo